

Daar is de langverwachte vakantie. Luieren, terrasje meepikken, boek lezen, zalig nietsdoen... Maar niet voor iedereen. Sommigen offeren hun vakantie op om zich in te zetten voor anderen. Zo trekt Marianne Diederens inmiddels al een tiental jaren als vrijwilliger op 'werkvakantie' naar Afrika met Artsen Zonder Vakantie, een ngo die ontwikkelingshulp levert via humanitaire en educatieve acties.

Ilse Van Halst

'Afrika is Europa's vuilnisbak niet'

OPGROEIENDE tiener in het Nederlandse Zuid-Limburg, droomde Marianne Diederens (50) er al van zich in te zetten in de derde wereld. Ze studeerde verpleegkunde in Breda. „Toen ik daadwerkelijk aan de slag wilde bij een hulporganisatie, bleek mijn ervaring helaas te gering.” Daarom trok Marianne naar Zwitserland, waar ze aan de slag kon als verpleegkundige en meteen haar talenkennis kon bijspijkeren.

- En toch kwam van ontwikkelingssamenwerking niets in huis... (Lachend) Het toeval wil dat ik in Zwitserland mijn man leerde kennen, een Belg die daar op skivakantie was. We huwden, vestigden ons in Antwerpen, kregen kindjes en plotseling waren we zo'n vijftien jaar verder. Van mijn plannen om naar het buitenland te trekken was inderdaad niet veel in huis gekomen.

- Maar de droom bleek taai? Een jaar of tien terug ontmoette ik op mijn werkplek, het Antwerpse Sint-Vincentiusziekenhuis, een van de bezielers van Artsen Zonder Vakantie. Ik kwam meer te weten over AZV en was geboeid. „Waarom ga je niet een keertje mee?“, vroeg de man me op een dag. Ik besprak het thuis. Mijn echtgenoot en de kinderen meenden dat ik ervoor moest gaan.

Inmiddels was ik met AZV al in Burkina Faso, Benin en Congo. Meestal neem ik in januari een drietal weken onbetaalde vakantie of overuren op. Reis en verblijf bij de plaatselijke bevolking worden betaald door AZV, onze inzet is vrijwilligerswerk. In 2004 volgde ik een opleiding aan het Tropisch Instituut te Antwerpen om wat meer beslagen ten ijs te komen.

- Waarom uitgerekend tijdens uw vakantie aan de slag willen? Fantastisch vind ik dat! Het is een ideale formule om mijn gezin, mijn werk en mijn droom te combineren. Ik put er echt ontzettend veel voldoening uit! Iedere mens heeft voortdurend nieuwe prikkels nodig om met z'n hart aan de slag te kunnen blijven. Bestlist als

verpleegster is dit belangrijk. Je werkt tenslotte niet met cijfers, maar met zieke mensen. Mijn werk voor AZV schenkt me de nodige energie om hier in België te blijven verplegen vanuit mijn hart, met volle overtuiging.

Natuurlijk komt er meer bij kijken dan jaarlijks een week of drie richting Afrika te reizen. Elke reis bereiden we alvast grondig voor: Zo doorlopen we zelf de bijscholing die we brengen tijdens onze educatieve zendingen. Er zijn de regelde noodzakelijke vergaderingen. Ik hou ook contact met de gastziekenhuizen waar ik al werkte, om te weten hoe het daar evolueert, hoe het met bepaalde patiënten gaat enzovoort.

Daarnaast verzorg ik lezingen voor serviceclubs en tijdens de vastenperiode of de godsdienstles voor scholieren, om de organisatie grotere bekendheid te geven. Natuurlijk probeer ik ook actief geld in

't laatste te brengen. Inmiddels startten we bij AZV werkgroepen om de kwaliteit van de werking in en de missies naar Afrika te verhogen, en ook daarin engageerde ik me.

- Wat hopen jullie te bereiken?

De toestand in vele Afrikaanse ziekenhuizen is schrijnend. Vaak is het niet enkel een kwestie van gebrek aan middelen, maar ook aan kennis. Aanvankelijk wilde ik vooral vanuit mijn idealisme aan de slag in de ontwikkelingssamenwerking. Gaandeweg echter kreeg ik er een andere kijk op. Met idealisme alleen kom je er niet. Wij, Europeanen, moeten veel meer kijken met de ogen van Afrikanen. Wij gaan vaak te blindelings onze eigen gang.

Daarom vertrekt AZV steevast van vragen van ter plaatse. Is een Afrikaans ziekenhuis op zoek naar hulp, dan wer-

ken we gezamenlijk een actieplan uit. Daarna zenden we gedurende enkele jaren een team uit - meestal een arts, een verpleegkundige en een verpleegkundige - naar hetzelfde ziekenhuis om er de artsen, paramedici en verpleegkundigen bij te scholen en zo de zelfstandigheid van dat ziekenhuis te bevorderen. AZV is geen witte olifant die zegt hoe het moet gebeuren. We streven ernaar samen met de bevolking na te gaan hoe ze het best met de beschikbare middelen medische zorgen kunnen verlenen aan hun patiënten.

Europeanen geven ook te veel in het wilde weg. (Verontwaardigd) Vaak zeggen mensen: „Ik heb dit en dat nog liggen. Neem het maar mee.” Helaas dienen die afgedankte spullen ook ginds niet meer. Het heeft evenmin zin te komen aanzetten met hoogtechnologisch materieel. Te veel stroompannes. We moeten uiteindelijk eens beseffen dat Afrika Europa's vuilnisbak niet is!

Natuurlijk kunnen we medisch materieel meenemen, maar daarbij dienen we oordeelkundig te werk te gaan. We willen het sinterklaaseffect van de blanke man

met de cadeautjes vermijden. Het komt erop aan te werken met de middelen waarover Afrikanen beschikken en dat te trachten te optimaliseren. Daarom gebruik ik de fondsen die ik hier inzamel om ter plekke bijvoorbeeld een noodgenerator aan te kopen, waardoor je bij stroomonderbreking toch kunt voort opereren, of een concentrator die zuurstof uit de lucht haalt, waardoor je dure zuurstofflessen vermijdt.

Maar niet enkel wij dragen verantwoordelijkheid. Die mag je ook eisen van de Afrikanen. Als hulpverlener mag je best verwachten dat zij iets plaatsen tegenover jouw engagement, net als een goede vader in een gezin.

- Terwijl anderen uitrusten tijdens de vakantie, kiest u ervoor om hard te werken.

Inderdaad, maar het is minder stresserend dan in Europa. We passen ons aan het ritme ginds aan. Niet de kwantiteit telt, wel de kwaliteit van het werk dat we leveren. En toch blijft het ook wel een beetje vakantie. Nooit keer ik echt vermoeid terug. Integendeel, in Afrika doe ik energie op om er hier opnieuw tegenaan te kunnen.

Bovendien is het geen eenrichtingsverkeer. Ook ik leer van hen. Zo leerde ik onze materialistische ingesteldheid danig relativeren. Onlangs nam ik onze kinderen mee naar Uganda om hen eens het echte leven te laten zien. Geen gsm, geen computer, geen televisie, vaak geen elektriciteit... De ogen die ze trokken! Ook onderzonden ze aan den lijve dat ons levensritme heel anders kan zijn. En dat het niet is omdat wij hier zo leven, dat het zo ook goed is.

- Is die hulp geen druppel op een gloeiende plaat?

Ooit liet iemand op missie de moed zakken: „Wat we doen, is maar een druppel in de oceaan.” Waarop een Afrikaanse arts antwoordde: „U heeft ongelijk. Deze druppel is voor de patiënt in kwestie de oceaan.” Ik ben blij dat ik alvast voor die druppel kan zorgen.

Marianne Diederens is bereid lezingen te geven over haar inzet voor AZV. Telefoon 0479/394.479, website www.azv.be. Tijdens de vakantie maanden houden vrijwilligers van AZV collectes in tal van kuststeden.

Mijn engagement bij Artsen Zonder Vakantie schenkt me de energie om hier als verpleegkundige aan de slag te blijven vanuit mijn hart

© Wim Hendrix